

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20Ps/13/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714210133
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2015:5714210133.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou Mgr. Evou Marčekovou v opatrovníckej veci

V. B., nar.XX.X.XXXX

trvale bytom Mesto Martin, v súčasnosti L. Q. Q. Z., H. Z., zastúpená opatrovníčkou F. B., nar.XX.XX.XXXX, trvale bytom Mesto Martin, v súčasnosti bytom R.T. A.-Q., Q..J..H., K. a osobitným opatrovníkom pre konanie Mesto Martin, v konaní o návrhu navrhovateľa F. B., nar.XX.XX.XXXX, v súčasnosti v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Sučany o zmenu opatrovníka nesvojprávnej taktó

rozhodol:

Súd u v o ľ ň u j e F. B., J. L., nar.XX.XX.XXXX, trvale bytom Mesto Martin, v súčasnosti bytom R.T. A.-Q., Q..J..H., K. z funkcie opatrovníčky V. B., J. Ď., nar.XX.X.XXXX, trvale bytom Mesto Martin, v súčasnosti L. Q. Q. Z., H. Z. ako osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony.

Súd u s t a n o v u j e V. B., J. Ď., nar.XX.X.XXXX, trvale bytom Mesto Martin, v súčasnosti L. Q. Q. Z., H. Z. opatrovníka D. Š. X., nar.XX.X.XXXX, bytom V. Č. XXX.

Opatrovník D. Š. X. je o p r á v n e n ý a p o v i n n ý nesvojprávnu V. B. zastupovať v konaní pred súdom, štátnymi, verejnými a samosprávnymi orgánmi, zdravotníckymi zariadeniami, zdravotnou a sociálnou poisťovňou, v osobnom aj v písomnom styku, preberať za ňu dôchodok, iné finančné a materiálne plnenia, spravovať jej veci, nakladať s jej hnutel'ným a nehnuteľným majetkom s tým, že ak sa nejedná o bežný úkon, bude potrebné k platnosti takéhoto úkonu schválenie súdom.

Opatrovník j e p o v i n n ý počas zastupovania podávať súdu správy o svojej činnosti, o pomeroch V. B. a o nakladaní s jej majetkom vždy do 31.1. a 31.7. každého kalendárneho roka.

Súd u k l a d á doterajšej opatrovníčke F. B.Á. predložiť súdu a novému opatrovníkovi záverečný účet zo správy majetku V.J. B. a odovzdať spravovaný majetok novému opatrovníkovi najneskôr do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

Od doručenia tohto rozsudku V. B. s a u p ú š ť a.

Týmto s a m e n í uznesenie Okresného súdu Martin č.k. 22Ps/1/2009-44 zo dňa 9.9.2011 vo výroku o ustanovení opatrovníčky F. B. a o jej právach a povinnostiach.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom osobne podaným tunajšiemu súdu dňa 22.7.2014 navrhovateľ F. B. žiadal o zrušenie poručníctva F. B.K., J.. L.. Uviedol, že F. B. bola ustanovená za poručníčku jeho nesvojprávnej mame V. B.. Riadne sa o ňu nestará od septembra 2013 a brala celý jej dôchodok, ktorý používala na svoje potreby. Mame povedala, že žiaden dôchodok nepoberá, lebo jej ho sťahuje exekútor. On na to prišiel v decembri 2013 a žiadal vrátenie dôchodku. Nato sa F. pobalila a odišla k jej mame s tým, že žiaden dôchodok ona nepoberá. Následne zistil, že od roku 2005 mama dávala F. peniaze, aby splatila dlžobu na elektrinu, tiež tak nerobila, mame dávala na tlačiarňu urobené šeky, že to spláca. Od matky sa dozvedel, že F. jej, keď nebol doma, zakazovala jesť, pozeráť televízor a že má sedieť vo svojej izbe. Má zato, že ide o týranie zverenej osoby. Požiadala, aby súd zakázal F. vstupovať do rodinného domu vo Valči, B. XXX, ktorý je majetkom jeho matky a ona si tam vodí svojho priateľa a správa sa ako by jej dom patril. Má zato, že sa snaží dom získať, lebo sa vyjadřila, že ho dostane do väzenia a mamu do ústavu a dom predá.

Na výzvu súdu podaním doručeným dňa 18.9.2014 navrhol, aby bol ustanovený za opatrovníka T. L. po dobu kým sa vráti z ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Po návrate navrhuje, aby bol za opatrovníka ustanovený on. Tiež navrhol, aby nového opatrovníka súd zaviazal, aby ho minimálne raz mesačne informoval ohľadne matky, ohľadne jej zdravotného stavu. V podaní doručenom dňa 30.9.2014 doplnil, že T. L. je narodený X.X.XXXX, býva s matkou v jednej domácnosti vo V. XXX a je jej vnukom.

Uznesením zo dňa 30.7.2014 súd ustanovil nesvojprávnej osobitného opatrovníka Mesto Martin.

Dňa 19.11.2014 sa dostavil na súd D.. Š. X., Q. H. V. a požiadala, aby nesvojprávnej bola ustanovená obec Valča ako opatrovník. Situácia nesvojprávnej je nevyhovujúca a obec súhlasí, aby sa mohla vyriešiť kritická situácia, rozsah žiadal ako je v podaní zo dňa 19.11.2014. Do spisu pripojil uznesenie tunajšieho súdu č.k. Tp/860/2014-8 zo dňa 1.10.2014, žiadosti obce Valča - zo dňa 19.11.2014 adresovaná Okresnej prokuratúre Martin a zo dňa 31.7.2014 adresovaná tunajšiemu súdu, záznam z návštevy nesvojprávnej zo dňa 17.7.2014 a zdravotný posudok nesvojprávnej zo dňa 1.8.2014.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom opatrovníčky nesvojprávnej, novoustanoveného opatrovníka a starostky obce V. P.R.. F. H. (čl. 45-46, 54-58, 73-77), oboznámil sa s návrhom a s jeho doplneniami (čl. 10, 13), s listinnými dôkazmi pripojenými účastníkmi a zabezpečenými súdom a so spismi tunajšieho súdu sp.zn. 22Ps/1/2009, sp.zn. Tp/860/2014 a sp.zn. 2T/52/2014.

Navrhovateľ je vo výkone trestu odňatia slobody a pojednávaní sa nezúčastnil. Rozsudkom č.k. 2T/52/2014-235 zo dňa 27.5.2014 bol uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona a odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere štyri roky osem mesiacov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a prepadnutie krátkej plynovej zbrane, keď zločinu sa mal dopustiť na svojej manželke (čl. 23-25). K veci doručil dve písomné výpovede dňa 5.5.2015 a dňa 14.5.2015 (čl. 61, 64). V nich navrhol zbaviť F. B. poručníctva k jeho matke a to preto, lebo od roku 2013 matku týrala, nestarala sa o ňu ako jej ukladal zákon a dokonca sa dozvedel, že mama prišla o rodinný dom, ktorý si riadne zakúpila a zamlčala spor so susedom, že časť domu leží na jeho pozemku. Neposkytovala žiadne listiny na súd a má zato, že ak by dôkazy podala, spor sa vyrieši v prospech matky a žiadal, aby ju súd zaviazal dať tento súdny spor do poriadku. Ďalej navrhol seba ustanoviť za opatrovníka, aby sa dom vrátil do vlastníctva matky. F. B. už dlhšie plánovala o dom matku pripraviť, čo sa aj potvrdilo tým, že si na neho vymyslela, že na ňu spáchal lúpež, keď ešte boli svoji a kvôli tomu je vo výkone trestu. Pobrala všetok nábytok, dokumenty týkajúce sa domu a žiadal, aby jej súd nariadil dať všetky veci do poriadku a vydať mu dokumenty a kľúče od domu. Chce podať na ňu trestné stíhanie za neoprávnené nakladanie s cudzím majetkom, za trestný čin podvodu a zanedbania starostlivosti o zverenú osobu.

Pojednávaní sa nezúčastnil ani T. L., ktorého pôvodne navrhovateľ navrhol za opatrovníka, zásielky si na adresu V. Č.. XXX neprebral v odbernej lehote a nepodarilo sa mu ich doručiť ani cestou Mesta Martin, keďže trvalý pobyt má Martin.

Opatrovníčka na pojednávaníach súhlasila s tým, aby došlo k zmene opatrovníka a aby novým opatrovníkom bol D.. X. ako bývalý starosta, ktorý pozná celú situáciu a dosť jej vo všetkom pomáhal, aj vďaka nemu bolo umiestnenie bývalej svokry rýchlejšie. Každý rok súdu podávala správy. Vybavovala umiestnenie bývalej svokry do sociálneho zariadenia, kde v súčasnosti posielala peniaze, umiestnená bola

v decembri 2014. Vybavovala to preto, že nemohla žiť v rodinnom dome, nemala tam vodu a elektrinu. Bývalý manžel F. nechcel zaplatiť nedoplatok na elektrine a nebola ani voda, ktorá išla cez čerpadlo. Bola podaná exekúcia, bola to riešiť u exekútora a dohodli sa na splátkach. Dlh bol preto, že sa minulo veľa elektriny, bývali tam všetci, svokra, ona, bývalý manžel a synovec T. L., ktorého mali zvereneho do náhradnej osobnej starostlivosti, jeho matka je sestra bývalého manžela. Bolo voči nej zastavené trestné konanie. Elektrinu platili tak, že zaplatili na pošte poštovú poukážku, ktorá prišla z elektrárni. O spore so susedom I. Z. nevedela, dostávala len zásielky týkajúce sa exekúcie, ale nie toho čo jej predchádzalo. Z domu vo Valči si nezobrala žiadne doklady, ušla z neho kvôli bývalému manželovi, nikdy sa ho nepokúšala predať.

Novoustanovený opatrovník uviedol, že sa o pomeroch pani B. dozvedel náhodou, potom sa dostavila k nim na úrad a žiadala, aby sa o ňu postarali, pretože žije v nefudských podmienkach, nemá elektrinu, vodu, palivo na vykurovanie, prísun stravy od F. B. cez vnuka T. je s časovým oneskorením. Odpovedala veľmi jasne na otázky, bola čulá primerane veku a vzdelaniu. Išiel s ňou do obchodu a nakúpili najpotrebnejšie veci z prostriedkov obce a bol si overiť situáciu v rodinnom dome. Bola schopná sa o seba relatívne dobre postarať, potrebovala pomoc napríklad pri pichaní inzulínu a pri nákupoch. Odporučil jej, že ideálne riešenie by bolo umiestnenie do sociálneho zariadenia, s čím súhlasila po oboznámení ako to funguje a čo by tým získala. Stretol sa s F. B. a bol milo prekvapený, že je to slušná a rozumná žena, ale vzhľadom na jej pomery, možnosti dopravy do osady B. mala zložité podmienky, lebo tam neexistuje doprava a auto nemá, bola odkázaná na služby T. L.. Tento je mentálne slabý a zrejme jej pokyny neboli realizované ako nariadila, nastal problém v zabezpečovaní nákupu. Pri pravidelných kontaktoch úplne zmenil názor na hodnotenie jej osoby a osoby jej exmanžela v trestnom konaní, v ktorom bola stíhaná. Chodila s nesvojprávnou k lekárovi, aby zabezpečili všetky podklady pre umiestnenie, pripravila jej všetko čo potrebovala a spolu ju aj odviezli do zariadenia. Súhlasil s ustanovením za opatrovníka, najlepšie pozná pomery a problémy, ktoré treba neodkladne, veľmi rýchlo majetkovo a právne riešiť, aby nedošlo k poškodeniu majetkových práv nesvojprávnej.

Starostka obce V. uviedla, že ona nepozná pani V. B., ani jej sociálne pomery. Bývalý starosta má k dispozícii materiály týkajúce sa jej a vie že v jej veci koná. Ponechala na uvážení súdu, koho ustanoví za opatrovníka. Majú opatrovníctvo dvoch občanov, ktorí sú občanmi Valče a pani B. sa nachádza v Z., opatrovníctvo si vyžaduje výkon právnych úkonov a nepovažuje za vhodné, aby súd ustanovil obec alebo ju za opatrovníka, vzdialenosť je značná, opatrovník potrebuje denne komunikovať s opatrovaným.

Osobitný opatrovník ostal v konaní nečinný, súd rozhodol aj bez jeho vyjadrenia a výsluchu s prihliadnutím na obsah spisu a vykonané dôkazy v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p..

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že rozsudkom č.k. 22Ps/1/2009-44 zo dňa 9.9.2011 bola V. B. pozbavená spôsobilosti na právne úkony, súd jej ustanovil opatrovníčku F. B., jej nevestu, určil jej práva a povinnosti vrátane predkladania správ o jej činnosti a o pomeroch nesvojprávnej vždy do 31.1. každého kalendárneho roka. Návrh podával jej syn F. B. a súd rozhodoval za účasti prokurátora na základe znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Ďalej skutočnosť, že do 16.12.2014 žila v rodinnom dome vo Valči, H. B., potom bola umiestnená do Domova sociálnych služieb Z., kde sa nachádza i v čase rozhodovania, darí sa jej dobre.

Tiež mal preukázané, že bolo zastavené trestné stíhanie F. B., lebo je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie (čl. 70-71). Stíhanie sa viedlo na základe oznámenia F. B. na skutkovom základe, že v rodinnom dome na adrese B. XXX priebežne spôsobovala fyzické a psychické utrpenie V. B. tým, že jej pravidelne nepodávala inzulín, lieky podľa rozpisu, bezdôvodne jej odopierala stravu, cez zimu jej zakazovala kúriť v jej izbe a ohrozovala jej fyzické a psychické zdravie.

Podľa § 26 Občianskeho zákonníka (ďalej len O.z.) pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za ne ich zákonní zástupcovia.

Podľa § 27 ods. 2 O.z. zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

Podľa § 28 O.z. ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

Podľa § 189 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) súd môže rozhodnúť, že upustí od doručenia rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony, ak by doručenie mohlo na adresáta pre jeho duševnú poruchu pôsobiť nepriaznivo alebo ak adresát nie je schopný význam rozhodnutia pochopiť.

Podľa § 192 ods. 1 O.s.p. súd je povinný postarať sa o to, aby bol ustanovený opatrovník osobám, ktoré ho podľa zákona musia mať.

Podľa § 192 ods. 2 O.s.p. v uznesení, ktorým súd ustanovuje opatrovníka, uvedie i rozsah opatrovníckých práv a povinností.

Podľa § 193 O.s.p. ustanovenia § 176 až 180 platia obdobne.

Podľa § 180 ods. 3 O.s.p. súd sústavne sleduje spôsob výkonu funkcie poručníka, prípadne opatrovníka a najmenej dvakrát do roka ho hodnotí v súčinnosti s obcou a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Podľa § 180 ods. 4 O.s.p. súd dohliada na správu majetku maloletého dieťaťa vykonávanú poručníkom alebo opatrovníkom; postupuje pritom podľa osobitného predpisu (§ 33 a § 58 Zákona o rodine).

Podľa § 93 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy súd uloží opatrovníkovi, ktorý bol ustanovený osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, povinnosť predkladať súdu najmenej dvakrát do roka správy o opatrovancovi a správy o nakladaní s jeho majetkom v lehotách, ktoré určí.

Súd po zhodnotení dokazovania vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia, uvoľnil F. B. z funkcie opatrovníčky, ustanovil nesvojprávnej V. B. nového opatrovníka D.. Š. X., bývalého starostu obce V., ktorý je súčasne jej zákonným zástupcom, určil jeho práva a povinnosti vrátane predkladania správ o výkone opatrovníctva a uložil doterajšej opatrovníčke predložiť súdu a novému opatrovníkovi záverečný účet zo správy majetku a odovzdať spravovaný majetok novému opatrovníkovi najneskôr do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Pri rozhodovaní každý dôkaz zhodnotil jednotlivo, všetky vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na výpovede účastníkov konania a skutočnosti, ktoré neboli sporné a o ktorých nemal pochybnosti a zo stavu v čase vyhlásenia. Urobil tak na ochranu záujmov nesvojprávnej, podľa presvedčenia súdu je to v súčasnosti najlepšie riešenie. Ustanovená opatrovníčka súhlasila s tým, že nebude ďalej vykonávať túto funkciu a naopak D.. X. súhlasil s tým, že bude opatrovníkom nesvojprávnej. Pozná jej pomery, ako dlhoročný starosta obce má právne vedomie na celkom slušnej úrovni, vie sa orientovať v práci jednotlivých orgánov, či už štátnych, samosprávnych aj súdov a dokáže aktívne pomôcť chrániť jej záujmy. Súd nemal žiadne pochybnosti o tom, že je plne spôsobilý pre výkon opatrovníctva a že funkciu bude vykonávať riadne a v záujme nesvojprávnej. Urobil tak napriek tomu, že sa nesvojprávna nachádza v sociálnom zariadení v okrese Z., kde má zabezpečenú potrebnú celodennú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti a úlohou opatrovníka bude skôr riešiť jej záležitosti na súde v konaniach, ktoré sa jej týkajú, samozrejme i akékoľvek ďalšie spojené s jej osobou a s jej majetkom. F. B. je už vo vzťahu k nesvojprávnej bývalá nevesta, býva v Martine, pracuje a jej vzťahy s bývalým manželom, navrhovateľom a synom nesvojprávnej nie sú dobré, o čom svedčí i jeho odsúdenie za skutok, ktorého sa dopustil práve na nej, tiež poukazuje vo svojich podaniach v tomto konaní na skutočnosti, ktoré už boli predmetom trestného stíhania a sa nepreukázali.

Nebolo možné ustanoviť za opatrovníka navrhovateľa vzhľadom k tomu, že je obmedzený na slobode a v žiadnom prípade by nemohol chrániť záujmy svojej matky tak ako to uvádza vo svojich podaniach. Rovnako ani vnuka nesvojprávnej T. L., ktorého pôvodne navrhoval, tento sa už o ňu staral na základe žiadosti F. B. a starostlivosť nebola dostatočná.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods.1 písm. a) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O.s.p. opatrovnícke konanie) a súd nezistil žiadne okolnosti a skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, trojmo (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).